

En invitasjon til å oppleve

En dag får du en invitasjon i posten. «Bli med til Kristiansand Dyrepark! Oppdag fantastiske dyr, kjenn på magesug i tømmerrenna og lek sjørøver sammen med Kaptein Sabeltann og hans menn!»

Du kjenner at invitasjonen frister, men du er ikke i nærheten av å ha råd til inngangsbilletten. Det er helt tomt på kontoen, og du vet ikke hvordan du skal få mat neste uke – enda mindre hvordan du skal få betalt husleie og strøm.

Plutselig ramler det en lapp til ut av konvolutten. «GRATIS», står det. «Inngangsbilletten, som inkluderer alle aktiviteter og mat hele dagen, er allerede betalt. Ta med deg denne lappen som et bevis. PS. Vis den også til bussjåføren, så får du gratis reise.»

Det gjør valget enkelt, og en dag innfinner du deg ved hovedporten til Kristiansand Dyrepark. Endelig skal du få oppleve denne parken, etter å ha hørt så mye om den!

Du gir lappen til billettkontrolløren, som smiler, ønsker deg velkommen og slipper deg inn med et: «Ha en flott dag!» med på veien.

Men det du møter er en gedigen nedtur.

Innenfor porten, inne i den berømte dyreparken, kommer du til en ... asfaltplass. Og et par hauger med trær på. Du hører noe hyling til venstre (du forstår ikke at det kommer fra tømmerrenna og synes det høres skummelt ut) og noen smell til høyre (du forstår heller ikke at det er fra skuta til sjørøverne og tenker at det høres farlig ut). Det er en benk der, og en trollfigur på omtrent én meter.

Litt skuffet setter du deg på benken. Du kjenner at du er ganske trøtt i beina, for du måtte gå et stykke for å komme til parken. Det er egentlig ganske deilig å sitte der, og du tenker at det kan du like gjerne gjøre en god stund til. Du er i Kristiansand Dyrepark, og det var målet for dagen.

Etter en stund begynner du å kjede deg. Du observerer noen familier som går langs gjerdet, mens de peker utover og forteller barna om alt de må unngå «der ute».

Det går opp for deg at de er i samme båt som deg. Dere er innenfor, men dere beveger dere ikke innover. Dere er i parken, men dere opplever den ikke.

Du husker invitasjonen, at du hadde lyst til å kjenne suget i magen rutsjende ned tømmerrenna og se levende tigere – for ikke å snakke om flodsvinet, som ser ut som et dyr krysset med en kokosnøtt.

Du tar et valg, reiser deg og går innover. Det er tid for å oppleve.

*Må dere sammen med alle de hellige bli i stand til
å fatte bredden og lengden, høyden og dybden, ja,
kjenne Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap.
Må dere bli fylt av hele Guds fylde!*

Efeserbrevet 3,18–19

På vei innover ser du ditt snitt til å få med deg en podkast-episode du skulle hørt i går. Den engasjerer deg så mye at du går forbi bob-banen uten å merke det. Når du nærmer deg surikatene (for noen gøyale dyr!), er du opptatt med å melde en kollega for å spørre om dere kan bytte neste arbeidsvakt. Du får med deg giraffen gjennom kameralinsen på mobilen, men hodet ditt er mest opptatt av hvilket filter du skal bruke og hva slags kommentar du skal legge ved.

Når du kommer til tømmerrenna, ringer sjefen og skjeller deg ut. Du har ingenting med å rote med vaktplanen, sier han. Praten tar lang tid og går sånn inn på deg at uten å merke det, har du gått forbi både flodsvinene og tigrene.

Stans og innse at jeg er Gud!

Salme 46,11 (Bibel 78)

Det nærmer seg lunsj, og du kjenner at det rumler i magen. Klar for et gratis måltid finner du nærmeste og beste restaurant. Med maten på bordet er det tid for å puste ut. Nå er du her, ikke på jobb, ikke i podkast-episoden. Du tar en bit av burgeren og kjenner hvordan både konsistens og smak fyller deg med en glede det er lenge siden du har opplevd. Det er akkurat som om du begynner å tenke klarere også.

Du er i Dyreparken. Du har gått innover i parken. Men du har ikke opplevd parken. Du har egentlig ikke vært til stede. En ny bit. En ny glede over hvordan maten fyller magen og gleder sjelen. En hvisking i hjertet. Det er som om noen vil si deg noe.

Smak og se at Herren er god.

Salme 34,9

Det er som om et slør faller fra øynene dine, og for første gang forstår du virkelig hvor du er. For første gang

skjønner du at det er haugevis av opplevelser i parken du ikke kan gå glipp av. Du har fortsatt rikelig med tid til å oppleve dåhjort, løve og ringhalelemur – samt nyte mange flere gratis måltider!

Enda en selvhjelpsbok?

Jeg er litt bekymret for at dette blir en selvhjelpsbok med åndelig profil.

Det er ikke nødvendigvis noe galt med bøker i den kategorien, de som utfordrer deg til å «bli den beste versjonen av deg selv», til å «realisere ditt indre potensial» og finne de universelle «åtte skritt til et lykkeligere liv».

Denne boka har i tillegg bokstavrim i punktene (bortsett fra det irriterende siste ordet) og handler om valgene vi tar og vanene vi former. Det kan fort bli en bok med deg i sentrum.

I boka *Men vi var ikke hjemme* siterer Truls Åkerlund en e-post fra Asbjørn Furre, en av hans studenter på Høyskolen for ledelse og teologi:

Jeg skal bli den beste jeg kan være, for Gud. Men er det Gud som gjør dette i meg, eller holder jeg bare på med en egenprodusert, selvrealisert helliggjørelse? Asbjørn©, Made in Norway. (...) Hva kom først, helliggjørelsen eller selvledelsen? Nåden eller viljen? Jeg husker tilbake til bedehuset der jeg vokste opp. Der jeg hørte om Jesus. Han var sterk. Gud var majestetisk. Og jeg var støv, samtidig en elsket sønn. Når jeg tenker tilbake på det, så finner jeg faktisk hvile. Det å få lov til å være støv, om bare i et kvarter, er en veldig befriende tanke. Det at Gud ikke er avhengig av meg, men at jeg likevel er ønska, jeg blir varm i brystet av å tenke på det.¹

For han vet hvordan vi er skapt, han husker at vi er støv, skriver David i Salme 103,14. Det er både frustrerende og frigjørende.

Frustrerende, fordi vi er mer enn bare støv. Vi er kjøtt og blod. Vi er mennesker med evne til å elske, skape, bygge fellesskap, vise omsorg. Vi er dyrebare og unike.

Frigjørende, fordi det ikke handler om oss. Vi bærer ikke verden på våre skuldre. Støvet trenger ikke anerkjennelse, bli applaudert eller klatre til topps i Babels tårn.

Hvis de følgende kapitlene blir en selvsentrert oppskrift på hvordan *du* kan få mest mulig ut av livet Gud har gitt

deg, har jeg bommet. Men hvis dette blir en liten reisehåndbok i hvordan *Gud* kan få rom til å snakke til deg, forme deg og frigjøre deg – midt i en støyende verden – da er vi på sporet av noe.

Boka leses best med senkede skuldre. Hvis du merker at de heiser seg opp utover i lesingen, finn frem sitatet fra Asbjørn igjen: «Jeg var støv, samtidig en elsket sønn.»

Støv og dyrebar. Ikke i sentrum, men høyt elsket. Skapt og frigjort for å bli elsket av Gud – og for å elske Gud tilbake, ære ham og oppleve livet sammen med ham.

En liten situasjonsbeskrivelse

«Jeg bruker altfor mye tid på mobilen», sukker han – og fortsetter hverdagene som om tanken ikke var tenkt.

«Jeg har egentlig ikke godt av å være så mye på sosiale medier», tenker hun – men morgendagen gir ingen tegn på at hun egentlig mente det.

Han fisker frem mobilen, setter nettleseren i privat modus og finner frem bildene og filmene som for en stakket stund gir ham fred i hjertet. Innerst inne vet han at kostnaden er høy, med tanke på sin kone, seg selv og Gud. Men han velger det samme, tiltrekkende mørket gang etter gang.

Selv om hun ikke vil innrømme det, er hun forventningsfull når hun går inn på nettet for å sjekke hvor

mange som har likt og kommentert det forrige bildet hun la ut. Enda mindre vil hun innrømme den vonde følelsen når hun ser at det er laber respons. Hun ville nok også benektet at det var viktig for henne med innlegget forrige uke, det som fikk flere hundre tommer som pekte opp, et anstendig antall skinnende røde hjerter og haugevis av anerkjennende kommentarer.

I denne boka er det vår mediebruk som er tema, fordi den fyller så store deler av vår våkne tid og dermed har så stor påvirkning på livet vårt. Avsnittene over kunne også ha handlet om sjokolade, chips, jobb, Netflix, Lotto eller andre vaner vi har som vi egentlig ønsker å endre, men ikke får til. Eller som vi føler at vi *bør* endre, men egentlig ikke har lyst til.

Det er utrolig vanskelig å endre livsstil. Og strengt tatt: Hvorfor er det nødvendig?

Fordi du er et elsket barn.

«Jeg var støv, samtidig en elsket sønn», skrev Asbjørn. Hvis du bare hadde vært støv, kunne du gitt blaffen og gjort hva enn du følte for – til enhver tid. Støv må jo ikke stå ansvarlig overfor Gud. Men vi er mer enn bare støv, i Kristus er vi nye skapninger (2 Kor 5,17). Det er en så gjennomgripende forandring at Paulus sammenligner det med å dø med Kristus og bli oppreist til et nytt liv med ham. Da snakker vi *extreme makeover*!

Jeg ser for meg Paulus sitte der og skrive et av brevene sine, for eksempel til menigheten i Galatia. Dette er en gjeng som har begynt å tro at de må bidra litt til frelsen selv. Kanskje ikke så mye, bare med noen småbud her og noen skikker der. Paulus er rystet – du finner ingen andre brev som dirrer så mye av harme som dette: *Uforstandige galatere! nærmest roper han. Hvem har forhekset dere, dere som har fått Jesus Kristus malt for øynene som korsfestet?* (Gal 3,1) Han ønsker å la dem forstå hvor dyptgripende frelsen i Jesus er.

«Hva skal jeg sammenligne det med?» tenker han kanskje. «Oppussing av huset? Nei, det blir for overfladisk. Oppvåkning etter en lang søvn? Ja, det kan være noe – Jesus brukte jo bildet om å være våken. Men det er ikke det jeg vil ha frem her.» Han er ikke helt fornøyd. Plutselig går det opp for ham, han bøyer seg over bordet og skriver. Og i to setninger formidler han kjernen i vår frelse (Jesus og hans død på korset), hvor radikalt vår identitet ble forandret (Jeg: død. Kristus: lever i meg) og vårt bidrag (ingenting):

Jeg er korsfestet med Kristus; jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg. Det livet jeg nå lever i kjøttet, lever jeg i troen på Guds Sønn, som elsket meg og ga seg selv for meg.

Galaterbrevet 2,19–20

Hvis dette er sant, at vår identitet er at vi døde fra oss

selv og at Kristus lever i oss, da kan vi ikke lene oss tilbake og la humla suse. Da er det Jesus som lever i oss.

Jesus lever i oss.

Jesus lever i deg.

Jesus

lever

i deg.

Stopp litt og kjenn på den!

Jesus, han som er kjærlighet, lever i deg.

Jesus, han som er fred, lever i deg.

Jesus, han som var fullkomment uten synd, lever i deg.

Jesus, han som vant over ondskaper og døden,

lever i deg.

Jesus lever i deg.

Det er både startpunktet, veien og endemålet. Det er ikke en sannhet du kan sjekke av – ✓ – sånn, ferdig med den.

Det er grunntonen i livet som Guds barn og Jesu etterfølger. Det er din dypeste identitet.

Det får også konsekvenser. For vår selvforståelse, vårt tankesett og våre handlinger i hverdagen.

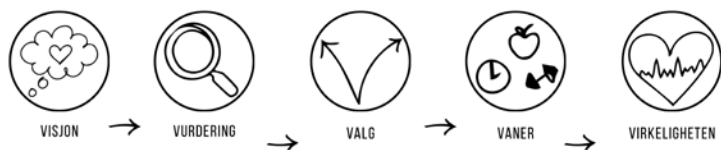
Guds kjærlighet lever i deg — elsk derfor din neste.
Guds fred lever i deg — vær derfor en som skaper fred.
Guds renhet lever i deg — lev da et hellig liv.
Guds seier over ondskap og død lever i deg — la den seieren prege din identitet, ditt tankesett og dine handlinger.

Det handler om å ta valg som leder oss dypere inn i livet med Gud – til å *oppleve* og *leve* sammen med Jesus. Hver dag. Så vi blir trær som det vokser gode frukter på, for å låne et bilde fra Bibelen. De henger på rekke og rad i Galaterbrevet 5,22–23: *kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet, ydmykhet og selvbeherskelse*.

Men hvordan preges disse valgene og formes disse vane-
ne – som forhåpentligvis munner ut i et liv som bærer
disse fruktene?

Jeg tror vi altfor fort setter søkelyset på våre *valg* og sier at de skulle eller burde vært annerledes. Noen ganger kan det fungere. Men ofte er det lurt å gå litt dypere og se på hva som har ført til at du tar valg som ikke gjenspeiler den virkeligheten du ønsker å forme. For bak valgene ligger det vurderinger. Og våre vurderinger formes av våre visjoner – våre indre bilder av hva som er et godt liv.

Det gir oss følgende modell:

Altså:

Våre *visjoner* former våre vurderinger,
våre *vurderinger* preger våre valg,
våre *valg* skaper vaner,
våre *vaner* former *virkeligheten*.

Vi begynner fra starten: